11/06/2021

Αφιέρωμα στον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο Α’

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Από την Αυστραλία μέχρι την Αμερική τιμούν τα Ονομαστήρια του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου Α’ – Το ope.gr παρουσιάζει σήμερα το ταξίδι του Οικουμενικού Πατριάρχη από την μαρτυρική Ίμβρο στην κορυφή της Ορθοδοξίας, το ποθούμενο για την Χάλκη, την πρόταση του για τον εναλλακτικό τρόπο ζωής μέσα από το βίωμα της Ορθοδοξίας, την αγάπη του και τη μέριμνά για τους νέους αλλά και τα μηνύματα για την πανδημία

Του Νικόλαου Ζαΐμη

Τα Ονομαστήρια του άγει σήμερα **ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος** σε ένα έτος ορόσημο για αυτόν καθώς φέτος συμπληρώνονται εξήντα χρόνια από την είσοδό του στους κόλπους της ιερωσύνης και τριάντα χρόνια από την άνοδο του στον Θρόνου του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Στο επετειακό αυτό έτος στάθηκαν ιδιαίτερα και τα παιδιά της Ίμβρου πριν λίγες ημέρες κατά την άφιξη του Παναγιωτάτου στη γενέτειρά του. Με ένα πλακάτ το οποίο έγραφε ***«Και 30 και 60 και 1000 τα Έτη!»*** ευχήθηκαν στον Πατριάρχη ευχαριστώντας τον για την αγάπη που δείχνει και προς το πρόσωπό τους αλλά και την αμέριστη συμπαράστασή του στο μαρτυρικό νησί της Ίμβρου.

Τιμούν τα Ονομαστήρια από την Αυστραλίας έως την Αμερική

Η σημερινή ημέρα είναι ιδιαίτερη για όλες τις Επαρχίες του Οικουμενικού Θρόνου, και όχι μόνο, καθώς τα Ονομαστήρια του Παναγιωτάτου τιμώνονται δεόντως από την Αυστραλία έως και την Αμερική.

Συγκεκριμένα, στον Ιερό Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, στο Σύδνεϋ, τελέστηκε Τρισαρχιερατική Θεία Λειτουργία (ξεκίνησε στις 7.30 π.μ. τοπική ώρα), προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σεβαστείας κ. Σεραφείμ και συλλειτουργούντων των Θεοφιλεστάτων Επισκόπων Μιλητουπόλεως κ. Ιακώβου και Μελόης κ. Αιμιλιανού. Τα ονομαστήρια του Οικουμενικού Πατριάρχη

εορτάστηκαν πανηγυρικά στην Καμπέρα, στη Μελβούρνη, στην Αδελαϊδα, στην Πέρθη, στη Βρισβάνη και στο Νόρθ-Κόουτ, σε όλες, δηλαδή, τις έδρες των Αρχιεπισκοπικών Περιφερειών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.

Ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος θα προεξάρχει της Αρχιερατικής Θείας Λειτουργίας επί τη μνήμη του Αγίου ενδόξου Αποστόλου Βαρθολομαίου και των Ονομαστηρίων του Παναγιωτάτου, στον ομώνυμο ιστορικό Ναό που βρίσκεται στο Midtown του Manhattan της Νέας Υόρκης.

ΔΙΒΑΣΤΕ ΕΔΩ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Από την Ίμβρο στην κορυφή της Ορθοδοξίας

Ο κατά κόσμο Δημήτριος Αρχοντώνης, γεννήθηκε στο χωριό Άγιοι Θεόδωροι της Ίμβρου **στις 29 Φεβρουαρίου 1940.**

Διδάχτηκε τα πρώτα γράμματα στην ιδιαίτερή του πατρίδα και στη συνέχεια βρέθηκε στην Κωνσταντινούπολη για τις εγκύκλιες σπουδές. Στη συνέχεια διακρίθηκε ως σπουδαστής στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης λαμβάνοντας το πτυχίο της το 1961.

Στις 13 Αυγούστου 1961 χειροτονήθηκε διάκονος από τον τότε Μητροπολίτη Ίμβρου και Τενέδου Μελίτωνα, ο οποίος του έδωσε το όνομα Βαρθολομαίος, τιμώντας τον Ίμβριο μοναχό Βαρθολομαίο τον Κουτλουμουσιανό, διορθωτή και εκδότη των Μηναίων της Εκκλησίας και άλλων λειτουργικών βιβλίων.

Το 1963 μετέβη στη Ρώμη, ως υπότροφος του Πατριαρχείου, όπου παρακολούθησε μαθήματα Εκκλησιαστικού Δικαίου στο Ινστιτούτο Ανατολικών Σπουδών, που είναι παράρτημα του Γρηγοριανού Πανεπιστημίου της Ρώμης για θέματα που σχετίζονται με τη θεολογία των Ανατολικών Εκκλησιών. Μετά τη φοίτησή του αναγορεύεται “Διδάκτωρ” του ανατολικού Κανονικού Δικαίου παρουσιάζοντας τη διατριβή του με θέμα : ***“Περί την κωδικοποίησιν των ιερών κανόνων και των κανονικών διατάξεων εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία”.***

Συμπληρωματικές σπουδές έκανε στο Οικουμενικό Ινστιτούτο του Bossey της Ελβετίας, καθώς και στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου. Αφού περάτωσε τις σπουδές του, επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη το 1968 όπου **διορίστηκε βοηθός Σχολάρχη στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης**. Στη συνέχεια χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και έλαβε και το οφφίκιο του Αρχιμανδρίτη από τον Πατριάρχη Αθηναγόρα.

Το 1972, επί Πατριαρχίας Δημητρίου του Α’, τοποθετήθηκε επικεφαλής του ιδιαίτερου Πατριαρχικού Γραφείου.

Το ίδιο έτος η Ιερά Σύνοδος τον εκλέγει Μητροπολίτη Φιλαδελφείας. Από το 1974 και μέχρι της εκλογής του στον Πατριαρχικό θρόνο ήταν μέλος της Αγίας και Ιεράς Συνόδου, καθώς και πολλών Συνοδικών Επιτροπών. Το 1990, μετά το θάνατο του γέροντα και πνευματικού του Μητροπολίτη Χαλκηδόνος Μελίτωνα, εκλέχτηκε διάδοχός του στη Μητρόπολη της Χαλκηδόνος.

Στις 22 Οκτωβρίου 1991, μετά το θάνατο του Πατριάρχη Δημητρίου, εκλέγεται παμψηφεί Οικουμενικός Πατριάρχης.

Ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος με τους γονείς του (Φωτογραφία Νίκος Μαγγίνας)

Το ποθούμενο για την Χάλκη

Από το 1971, δηλαδή εδώ και πενήντα χρόνια, η ιστορική Θεολογική Σχολή της Χάλκης, το φυτώριο το οποίο ανέδειξε πλειάδα Ιεραρχών που λάμπρυναν τον Οικουμενικό Θρόνο, με τελευταίο τον Πατριάρχη Βαρθολομαίο, παραμένει βουβή.

Για το σκοπό αυτό, ο Παναγιώτατος, δίνει μακροχρόνιο αγώνα για να ζωντανέψει εκ νέου η Θεολογική Σχολή ενώ επανειλημμένα έχει καταγγείλει την αδικία που έχει επιβάλει το τουρκικό κράτος. Πριν λίγους μάλιστα μήνες, κατά την εορτή του Αγίου Φωτίου, από την αίθουσα Τελετών της Σχολής, χαρακτήρισε την επιβολή διακοπής της λειτουργίας της Θεολογικής Σχολής Χάλκης ως μία ζοφερή σελίδα στην ιστορία της Εκκλησίας και της θεολογίας.

“Αυτήν την τιμαλφή παρακαταθήκην παρελάβομεν ημείς οι Χαλκίται, αυτάς τας πνευματικάς αξίας διασώζομεν, εν επιγνώσει ότι η εμμονή εις αυτάς δεν είναι

απλή ενασχόλησις με το παρελθόν, αλλά παρουσία και πραγματικότης ζώσα και ζωοποιός εν τη Εκκλησία και ως Εκκλησία. Η Εκκλησία είναι «το θαύμα της καινοποιήσεως των πάντων εν Χριστώ», είναι «κοινότης ζωής» και «κοινής ελευθερίας», εικών και πρόγευσις της εσχατολογικής τελειώσεως των πάντων, της «πληρότητος ζωής, πληρότητος χαράς, πληρότητος γνώσεως» εν τη επουρανίω Βασιλεία. Ο Χριστός σαρκωθείς «Εκκλησίας σάρκα ανέλαβε», σημειώνει, θεολογικώτατα, ο Ιερός Χρυσόστομος. Κατανοούμεν άπαντες, διατί η, άνωθεν επιβολή, διακοπή της λειτουργίας της Θεολογικής Σχολής Χάλκης υπήρξε μία ζοφερά σελίς εις την ιστορίαν της Εκκλησίας των του Χριστού πενήτων και της θεολογίας. Από το 1971 και εξής το θεολογικόν αυτό φυτώριον δεν προσφέρει εις το Οικουμενικόν Πατριαρχείον και εις την παγκόσμιον Ορθοδοξίαν τους ευχύμους καρπούς του. Επί πεντηκονταετίαν η Μεγάλη Εκκλησία δεν έχει την δυνατότητα να εκπαιδεύη νέα στελέχη εν Χάλκη, θεολόγους με εκκλησιαστικόν ήθος, με κατάρτισιν και θεολογικήν φαντασίαν, φιλοθέους και φιλάνθρώπους, ευσεβείς και ευφυείς, με καλλιέργειαν ψυχής και ευαισθησίαν, αφωσιωμένους ψυχή τε και σώματι εις την αγίαν αποστολήν της εξαγγελίας του Ευαγγελίου”, είχε υπογραμμίσει.

Ορθοδοξία: Η εναλλακτική πρόταση ζωής

Για το μήνυμα της Ορθοδοξίας στον σύγχρονο άνθρωπο και για την εναλλακτική που δίνει στις προκλήσεις της σημερινής εποχής είχε μιλήσει ο Οικουμενικός Πατριάρχης σε πρόσφατη Διαδικτυακή Θεολογική Σύναξη που διοργάνωσε το

Ινστιτούτο Άγιος Μάξιμος ο Γραικός και η Ορθόδοξη Διαδικτυακή Πύλη «Πεμπτουσία» με αφορμή την εορτή της Κυριακής της Ορθοδοξίας.

“Η Ορθοδοξία είναι πάντοτε δυναμική, ποτέ στατική. Ζώσα και ζωοποιός. (...) Η Ορθοδοξία είναι ένα ελπιδοφόρο σημείον, μια εναλλακτική πρόταση ζωής, η φωνή του Ουρανού εις την σύγχρονο πλημμυρίδα των εικόνων εις την εποχήν της λεγομένης οπτικής επαναστάσεως και των δισεκατομμυρίων ανθρώπων κολλημένων όπως λέγεται εις την οθόνη της τηλεοράσεως και του ηλεκτρονικού υπολογιστή”, είχε αναφέρει.

Η αγάπη για τους νέους

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης έχει ιδιαίτερη αγάπη στα παιδιά και αυτό το δείχνει σε κάθε ευκαιρία. Μάλιστα, το έτος 2020 είχε αποφασίσει να είναι αφιερωμένο στη νεολαία αλλά η πανδημία του κορωνοϊού δεν επέτρεψε να υλοποιηθεί το πρόγραμμα με τις δράσεις που είχαν δρομολογηθεί.

Τελευταία απόδειξη της αγάπης του Παναγιωτάτου για τους νέους, η συνέντευξη που παραχώρησε στη σχολική εφημερίδα του 1ου Επαγγελματικού Λυκείου Περάματος “Εκτός Ύλης”. Μίλησε για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, τα συναισθήματα που βιώνει στην «κορυφή της Ιεραρχίας, τις διαδικτυακές «φιλίες», τα οικολογικά και περιβαλλοντικά προβλήματα του πλανήτη και την πανδημία.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης εστίασε την προσοχή του στις διαδικτυακές “φιλίες”, και επισήμανε ότι “δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματική φιλία”. *“Γιατί φιλία σημαίνει”,* εξήγησε, *“να μοιράζεσαι έμπρακτα με έναν άλλο άνθρωπο χαρές και λύπες, να βρίσκεσαι σε κοινωνία μαζί του. Η πραγματική φιλία δοκιμάζεται στον χρόνο και στις διάφορες καταστάσεις με τις οποίες βρισκόμαστε αντιμέτωποι. ‘Φιλίες’ με ένα κλικ δεν γίνονται. Και αν γίνονται, δεν κρατούν, είναι εφήμερες. Αυτές οι σύγχρονες διαδικτυακές ‘φιλίες’, κάποιες φορές, όπως όλοι γνωρίζουμε, κρύβουν πολλούς κινδύνους, καθώς κανείς δεν γνωρίζει ποιος βρίσκεται πίσω από μία φωτογραφία και ένα όνομα στο Διαδίκτυο”.*

Στην ίδια συνέντευξη προέτρεψε τους νέους να μη φοβούνται ποτέ όσες δυσκολίες και αν εμφανιστούν, γιατί “η ζωή είναι ένας διαρκής αγώνας”. *“Προβλήματα και δοκιμασίες πάντοτε υπήρξαν”,* τους τόνισε, προσθέτοντας ότι *“όλα αυτά είναι συνυφασμένα με την ανθρώπινη ύπαρξη. Όσα ζούμε είναι αποτέλεσμα των δικών μας πράξεων. Δεν θα πρέπει να σας αποθαρρύνουν. Στηριχθείτε στον Θεό και μην ξεχνάτε ότι όλοι μαζί μπορούμε να αλλάξουμε τον κόσμο. Να τον κάνουμε καλύτερο, πιο δίκαιο και τη ζωή μας πιο όμορφη. Έχουμε*

χρέος να προστατεύσουμε το φυσικό περιβάλλον, να σταθούμε αλληλέγγυοι σε κάθε άνθρωπο που δοκιμάζεται και να αγωνιστούμε για την επικράτηση της ειρήνης μεταξύ των λαών. Να έχετε πίστη και εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού, να σέβεστε τον κάθε συνάνθρωπό σας και την προσωπικότητα και ταυτότητά του, την ετερότητα, να αποκτήσετε εφόδια και μόρφωση, να είστε αποφασιστικοί, να έχετε υπομονή και πάντοτε να είστε αλληλέγγυοι μεταξύ σας", ανέφερε.

Μαζί με τα παιδιά του σχολείου Αγίων Θεοδώρων Ίμβρου

Τα μηνύματα για την πανδημία

Στη μακρόχρονη Πατριαρχία του ο κ.κ. Βαρθολομαίος βρέθηκε αντιμέτωπος με πολλές προκλήσεις. Το έτος όμως κατά το οποίο συμπλήρωνε 80 χρόνια ζωής βρέθηκε αντιμέτωπος και με μια υγειονομική κρίση. Ο λόγος του από την πρώτη

στιγμή ελπιδοφόρος και χριστοκεντρικός.

Με υπευθυνότητα ήδη από την πρώτη φάση της πανδημίας με τηλεοπτικό του μήνυμα είχε τονίσει προς τους πιστούς πως θα πρέπει να είμαστε όλοι προσεκτικοί καθώς αυτό που κινδυεύει δεν είναι η πίστη, αλλά οι πιστοί. *"Ίσως κάποιοι από εσάς αισθάνθηκαν ότι με τα δραστικά αυτά μέτρα υποτιμάται ή θίγεται η πίστη.* ***Όμως αυτό που κινδυνεύει, δεν είναι η πίστη αλλά οι πιστοί, δεν είναι ο Χριστός, αλλά οι Χριστιανοί μας, δεν είναι ο Θεάνθρωπος αλλά εμείς οι άνθρωποι.*** *Η πίστη μας είναι βαθιά θεμελιωμένη στις ρίζες του πολιτισμού μας. Η πίστη μας είναι ζωντανή, και καμμία έκτακτη κατάσταση δεν μπορεί να την περιορίσει. Εκείνο που ειναι ανάγκη να περιοριστεί είναι οι συναθροίσεις, οι μεγάλες συγκεντρώσεις προσώπων, λόγω των έκτακτων συνθηκών. Να μείνουμε στο σπίτι. Να προφυλαχθούμε και να προφυλάξουμε τους γύρω μας. Εκεί, η κάθε μία και ο κάθε ένας να προσευχηθεί για όλη την ανθρωπότητα, στηριζόμενοι στη δύναμη της πνευματικής μας ενότητας".*

"Η σοβούσα πανδημία του νέου κορωνοιού απέδειξε πόσον εύθραστος είναι ο άνθρωπος, πόσον ευκόλως τον κυριεύει ο φόβος και η απόγνωσις, πόσον αδύναμοι αποδεικνύονται αι γνώσεις και η αυτοπεποίθησίς του, πόσον έωλος είναι η άποψις ότι ο θάνατος αποτελεί εν γεγονός εις το τέλος της ζωής και ότι η λήθη ή η απώθησις του θανάτου είναι η ορθή αντιμετώπισίς του. Αι οριακαί καταστάσεις αποδεικνύουν ότι ο άνθρωπος είναι ανίκανος να διαχειρισθή σθεναρώς την ύπαρξίν του, όταν πιστεύη ότι ο θάνατος είναι η ανίκητος πραγματικότης και το ανυπέρβλητον όριον. Είναι δύσκολον να παραμείνωμεν ανθρώπινοι άνευ της ελπίδος της αιωνιότητος. Αυτή η ελπίς ζη εις την καρδίαν όλων των ιατρών, των νοσηλευτών, των εθελοντών, των δωρητών και όλων των γενναιοφρόνως συμπαρισταμένων εις τους πάσχοντας αδελφούς, με θυσιαστικόν πνεύμα, αυτοπροσφοράν και αγάπην. Μέσα εις την ανείπωτον κρίσιν, αυτοί ευωδιάζουν ανάστασιν και ελπίδα. Είναι οι «Καλοί Σαμαρείται», οι επιχέοντες, με κίνδυνον της ζωής των, έλαιον και οίνον επί τας πληγάς, είναι οι σύγχρονοι «Κυρηναίοι» εις τον Γολγοθάν των εν ασθενείαις κατακειμένων", **είχε αναφέρει στην Πατριαρχική Απόδειξη για το 2020.**

Στο μήνυμά του για τα Χριστούγεννα του ίδιου έτους στάθηκε ιδιαίτερα στους ήρωες της εποχής μας, τους γιατρούς, τους νοσηλευτές και όλους όσους βρίσκονται στη πρώτη γραμμή για την αντιμετώπιση του κορωνοϊου. *“Θαυμάζομεν την αυτοθυσίαν των ιατρών και των νοσηλευτών και πάντων των συμβαλλόντων εις την αντιμετώπισιν της πανδημίας. Χαίρομεν διαπιστούντες, ότι ο ασθενών προσεγγίζεται υπ’ αυτών ως ιερόν πρόσωπον και δεν μετατρέπεται εις αριθμόν, περιστατικόν, αντικείμενον, απρόσωπον βιολογικήν μονάδα. Ως ελέχθη προσφυέστατα, η «λευκή μπλούζα» των ιατρών είναι «ένα άσπρο ράσο», εκφράζει την παραίτησιν από το «εμόν» χάριν του αδελφού, το «ζητείν τα του ετέρου», την ολικήν αφιέρωσιν εις τον πάσχοντα. Εις αυτό το «άσπρο ράσο» και εις το ράσοντού κληρικού, σύμβολον αμφότερα θυσίας και διακονικού πνεύματος, η έμπνευσις και η κινητήριος δύναμις είναι η αγάπη, η οποία είναι πάντοτε δώρον της θείας χάριτος, ποτέ αποκλειστικώς ιδικόν μας κατόρθωμα”, ανέφερε συμπληρώνοντας ότι “η επικίνδυνος πανδημία εκλόνισε πολλά αυτονόητα, απεκάλυψε τα όρια του τιτανισμού του συγχρόνου «ανθρωποθεού» και ανέδειξε την δύναμιν της αλληλεγγύης. Ομού με την αδιαμφισβήτητον αλήθειαν, ότι ο κόσμος μας αποτελεί ενότητα, ότι τα προβλήματά μας είναι κοινά, και η λύσις των απαιτεί σύμπραξιν και συμπόρευσιν, ανεδείχθη εξόχως η αξία της προσωπικής συμβολής, της αγάπης του Καλού Σαμαρείτου, η οποία υπερβαίνει το ανθρώπινον μέτρον. Η Εκκλησία συμπαρίσταται ενεργώς, έργω και λόγω, προς τους εμπεριστάτους αδελφούς και προσεύχεται διά την ενίσχυσιν αυτών, των συγγενών και των υπευθύνων διά την περίθαλψιν, διακηρύττουσα συγχρόνως, ότι η θεραπεία του ασθενούς, ως προσωρινή νίκη επί του θανάτου, παραπέμπει εις την εν Χριστώ υπέρβασιν και τελικήν κατάργησιν αυτού”.*